

Kniha Exodus – Pouští do svobodné země

Kniha Exodus je **druhá kniha Bible**. Vypráví nám napínavý příběh o tom, jak se Izraelité, kteří museli v Egyptě těžce pracovat jako otroci, vydali na velkou cestu za svobodou. Bůh viděl, že se trápí, a rozhodl se jim pomoci...

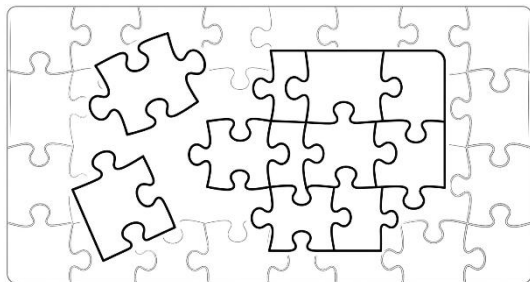
1. Souvisí s cestou i název knihy?

I tahle kniha má dva názvy:

- **Hebrejsky:** *Ve-elle šemót* – to znamená „**A toto jsou jména**“. Podívejte se na začátek této knihy v Bibli. Kolik jmen napočítáte?
- **Latinsky a řecky:** *Exodus* – to znamená „**Cesta ven**“. Vidíte, že cesta je schovaná přímo v názvu!

 Úkol: Napište nebo nakreslete, co pro vás znamená slovo „svoboda“. Co můžete dělat, když jste svobodní?

2. Kdo to všechno sepsal?

Dříve si lidé mysleli, že celou knihu napsal sám **Mojžíš**. Dnes víme, že to bylo trochu napínavější:

1. **Vyprávění:** Lidé si příběhy zapamatovali a stovky let je jen vyprávěli a učili se je jeden od druhého.
2. **Psaní na svitky:** Později učenci příběhy zapsali.
3. **Velká skládáčka:** Nakonec všechno spojili do jedné knihy, kterou známe dnes.

🗨 **Úkol:** Zkuste si zahrát na vypravěče. Vyprávějte někomu z rodiny nebo kamarádům krátký příběh o něčem důležitém, co jste zažili vy nebo někdo, koho znáte.

3. Kolik částí měla cesta? A tahle kniha?

Příběh téhle velké cesty se dá rozdělit na **čtyři důležité části**:

1. **Vysvobození:** Bůh posílá na Egypt deset ran a vede Izraelity skrz rozdělené moře.
2. **Putování:** Jejich cesta vede přes horkou a suchou poušť.
3. **Pravidla (Desatero):** Bůh dává lidem pravidla, jak spolu dobře žít.
4. **Stan setkávání:** Lidé staví podle Božího návodu krásný stan, kde Bůh stále přebývá s nimi.

✎ **Úkol:** Představte si, že vyrážíte na dlouhou cestu pouští. Jaké tři nejdůležitější věci byste si vzali s sebou?

4. Co o sobě v knize Exodus říká Bůh?

Knih Exodus nám **ukazuje**, že Bůh **není někde daleko**, ale že mu **na lidech záleží**.

- Bůh **má jméno**: Představil se jako „Jsem, který jsem“ (Hospodin).
- Bůh **pomáhá**: Stojí na straně těch, kterým se ubližuje.
- Bůh **má rád lidi**, které stvořil: Chce s nimi uzavřít smlouvu (slib), že si budou vzájemně věrní.

 Úkol: Bůh v knize Exodus **říká**: „**Budu s tebou.**“ Napadá tě někdo v tvém okolí, **kdo potřebuje slyšet**, že na své problémy není sám? Můžeš mu dnes udělat radost malým vzkazem!

5. Nejslavnější příběhy

V knize Exodus najdeme vyprávění, která si lidé **pamatují už tisíce let**:

- **Hořící keř**: Mojžíš uviděl keř, který hořel, ale neshořel. Tam k němu Bůh promluvil poprvé a dal mu velký úkol...
- **Cesta mořem**: Bůh rozdělil moře na dvě poloviny, aby lidé mohli projít suchou nohou, když je pronásledovali Egypťané. Díky tomu se Izraelité dostali na svobodu.
- **Desatero**: Bůh svěřil lidem deset pravidel (např. Neříkej Boží jméno zbytečně, Nelži, Měj rád své rodiče, Nikomu neber, co je jeho), která fungují jako směrovky na cestě životem – a jsou důležité i pro nás!

 Otázka: Desatero určitě znáte (nebo si ho společně najděte) – **přečtěte si ho** společně znovu a **přemýšlejte**: Proč jsou tato pravidla důležitá, aby se lidé ve třídě nebo doma cítili v bezpečí?

Mini-kvíz „Putování s Mojžíšem“

1. Co znamená slovo „Exodus“?

- A) Velká oslava
- B) Cesta ven
- C) Královský palác

2. Jakým zvláštním způsobem promluvil Bůh k Mojžíšovi poprvé?

- A) Z hořícího keře, který neshořel
- B) Skrze dopis napsaný v písku
- C) Ve snu o létajícím koni

3. Co se stalo u moře, když Izraelci utíkali z Egypta?

- A) Museli si postavit obrovské lodě
- B) Moře se rozdělilo a oni prošli suchou nohou
- C) Přes moře je převezli cvičení delfíni

4. K čemu slouží pravidla, která lidé dostali (Desatero)?

- A) Aby se lidé mezi sebou hádali
- B) Aby lidé věděli, jak spolu dobře a v bezpečí žít
- C) Aby se lidé naučili lépe vařit

Kniha Exodus končí tím, že lidé už věděli, co by měli dělat, aby spolu žili jako svobodný národ a Bůh sídlil mezi nimi. Izraelité tedy už nejsou...

Zbytek věty najdete v tajence šifry. Najděte správnou cestu od označeného písmena po spirále!

Ž	O	B	E	L
Í	M	O	N	A
P	O	J	E	I
Ř	T	R	O	C
Á	T	E	L	É

Tipy pro další diskusi s dětmi (pro učitele / rodiče / katechety):

1. Strach a odvaha (Mojžíš u hořícího keře)

- **Otázka:** Mojžíš se bál a říkal Bohu, že neumí dobře mluvit a že se na ten úkol nehodí. Nesmí mít hrdina nikdy strach, nebo je odvaha v tom, že něco zkusíme, i když se bojíme?

Děti se v tomto věku často setkávají s novými výzvami (škola, kroužky, vystupování před třídou). Je pro ně důležité slyšet, že i velcí hrdinové jako Mojžíš měli pochybnosti a strach. Pomáhá to budovat jejich zdravé sebevědomí.

2. Pravidla pro dobrou partu (Desatero)

- **Otázka:** Představte si, že byste si založili vlastní stát. Jaká tři nejdůležitější pravidla by tam musela platit, aby se tam všem žilo dobře a nikdo se nebál?

Mladší školáci jsou ve fázi, kdy se učí fungovat v kolektivu a začínají chápat smysl spravedlnosti. Diskuse o pravidlech jim pomáhá pochopit, že zákony (jako Desatero) nejsou jen zákazy, ale ochrana jejich bezpečí a přátelství.

3. Stěžování si vs. vděčnost (Putování pouští)

- **Otázka** (pro děti od 10 let): Izraelité si na poušti pořád stěžovali, že je cesta obtížná a že mají hlad, i když je Bůh chránil. Stává se nám někdy, že nevidíme dobré věci, protože se soustředíme jen na to, co se nám zrovna nelíbí?

Děti jsou v tomto věku při vyjadřování nespokojenosti velmi bezprostřední. Toto téma učí sebereflexi a schopnosti najít v těžké situaci něco pozitivního (tzv. trénink vděčnosti), což je důležité pro jejich emoční inteligenci.

4. Co je to otroctví dnes? (Cesta za svobodou)

- **Otázka:** Izraelité byli otroci, protože museli dělat jen to, co chtěl faraon. Může být člověk „otrokem“ něčeho i dnes, i když nemusí stavět pyramidy? Třeba televize, mobilních her nebo toho, že se chce za každou cenu opíchat po druhých?

Toto téma pomáhá dětem pochopit koncept vnitřní svobody. V tomto věku začíná sílit vliv vrstevníků a technologií, takže je vhodné začít mluvit o tom, co nám bere čas a svobodu rozhodování.

Tip na diskusní metodu pro mladší děti: „Palec nahoru, palec dolů“

U dětí v tomto věku je dobré diskusi rozpravit fyzickým pohybem.

1. Položte **otázku** (např. „Je správné si stěžovat, když mi něco nejde?“).
2. Děti ukážou palcem: **nahoru** (ano), **dolů** (ne), nebo **do strany** (nevím / napůl).
3. Poté vyzvěte jedno dítě z každé „skupiny“, aby zkusilo vysvětlit proč. Děti se tak učí argumentovat, ale zároveň vidí, že i ostatní mají různé názory.